

WINTRŮV RAKOVNÍK

3

XXXIX. POSTUPOVÁ PŘEHLÍDKA AMATÉRSKÝCH DIVADELNÍCH SOUBORŮ
S VÝBĚREM NA CELOSTÁTNÍ PŘEHLÍDKU AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO
A HUDEBNÍHO DIVADLA DIVADELNÍ PIKNIK VOLYNĚ

BŘEZEN 2015

Petr Matoušek Na pár slov se Smrtěm

Už jsem dělal rozhovory o smrti, ale ještě nikdy se mi nepovedlo udělat nějaký se samotným Smrtěm. Když jsem Petra Matouška, režiséra pratchettovské inscenace *My, svobodnej národ*, který se postaral i o dramaturgii knihy, zažádal o rozhovor, zrovna se chystal na rozloučení s nedávno zesnulým Pratchetem konané ve foyer. Měl na sobě kostým Smrtě. Na jeho žádost jsem slíbil, že jeho odpovědi budu psát, jak se sluší, velkými písmeny. Za chvíli už mi odpovídal na otázky, pohodlně usazený v křesle a vedle něj se blyštěla kosa. Zdálo se mi to, nebo jsem ho slyšel ve vlastní hlavě?!

My, svobodnej národ nebyl váš první Pratchett. Kolik už jste jich udělali?

ZATÍM JENOM DVA. NEJSME TAKOVÍ NOTORIČTÍ PRATCHETTOVCI... NOTORIČTÍ JSME, ALE NE PRATCHETTOVCI. (smích) NEBUDU MLUVIT ZA OSTATNÍ. JEHO HUMOR A KNIHY MÁM VELMI RÁD.

Děláte i jeho dramaturgii.

V PŘÍPADĚ *MY, SVOBODNEJ NÁROD* ANO, JELIKOŽ NEBYL ZDRAMATIZOVANÝ.

A váš první Pratchett...

BYL HOTOVÝ, ALE UPRAVOVALI JSME HO, PROTOŽE JSME NEMĚLI TOLIK LIDÍ.

Dramaturgie něčeho takového musí trvat hodně dlouho. Kolik času jste nad tím strávili?

KDO ZNÁ TUHLE KNÍŽKU, TAK VÍ, ŽE HLAVNÍM TÉMATEM JE VZTAH TONICKY A BABIČKY, COŽ JSME MUSELI NĚJAKÝM ZPŮSOBEM AKCEPTOVAT, ALE KDYŽ JSEM SI TO PŘEČETL POPRVÉ, ŘÍKAL JSEM SI: „TY VOLE, TO JE BOMBA!“ ONO TO ALE NENÍ ÚPLNĚ MOŽNÉ PŘEVYPRÁVĚT, JELIKOŽ BY PAK Z TOHO BYLA ROZHLASOVKA. NEBO JÁ TO NEUMÍM. OD PRVNÍHO PŘEČTENÍ PRATCHETTA TRVALA DRAMATURGIE PĚT LET. ALE NE KVŮLI TOMU, ŽE BYCH NA TOM NĚJAK

DĚLAL. POSLEDNÍ ROK JSME TO NAPSALI A PAK UPRAVOVALI I NA SCÉNĚ. KDYŽ SE ZKOUŠÍ, TAK I PŘÍMO PŘITOM VZNIKAJÍ FÓRY.

Udělat Pratchetta je hodně ambiciózní záležitost.

NE. ZA DALEKO VĚTŠÍ SOUSTO BYCH POVAŽOVAL TŘEBA SHAKESPEARA NEBO ČECHOVA. NECHCI PRATCHETTA SNIŽOVAT. VELMI SI HO V LITERÁRNÍM TVARU VÁŽÍM. JEHO PŘÍBĚHY JSOU ALESPOŇ PRO MĚ HŘEJIVÉ A PŘÍVĚTIVÉ. BAVÍ MĚ ZPRACOVÁVAT HO, VYZOBÁVAT VTIPI A SESTAVOVAT PŘÍBĚH PO SVÉM. U SHAKESPEARA NEBO ČECHOVA BYCH SE UŽ NEODVÁŽIL DĚLAT NĚCO TÍMTO ZPŮSOBEM. MOŽNÁ JE TO TÍM, ŽE MÁME IKONY, KTERÉ NECHCEME BOŘIT, A PRATCHETT MEZI NĚ MOMENTÁLNĚ NEPATŘIL NEBO NEBYL AŽ TAKOVÝM KLASIKEM, ALE V KAŽDÉM PŘÍPADĚ BYL ÚŽASNÝ. V DOBĚ, KDY JSME INSCENACI ZKOUŠELI, BYL ŽIVÝ, TAK ŽE JSME K NĚMU PŘISTUPOVALI TROŠKU JINAK NEŽ K MRTVÝM AUTORŮM. ZA SEBE JSEM HO ALE DĚLAL RÁD. KDYŽ JSME DĚLALI MUŽE VE ZBRANI, NĚKTEŘÍ ČLENOVÉ SOUBORU POCHOPILI PŘÍBĚH AŽ TŘEBA PŘI OSMÉ REPRÍZE. NEKECÁM... NENÍ JICH MOC, ALE BYLI. (smích) U *MY, SVOBODNEJ NÁROD* JSME VŠICHNI POCHOPILI, CO CHCEME, A ŠLI JSME SI ZA SVÝM.

JESTLI UDĚLÁME DALŠÍHO PRATCHETTA, NEVÍM. JEHO PŘÍBĚHŮ, KTERÉ JSOU ZAJÍMAVÉ, JE SPOUSTA, JENŽE ZAS MUSÍME JÍT NĚKAM JINAM. MĚNIT SE. KDYSI DÁVNO JSEM ŘEKL: „ANO, JÁ BYCH BYL RÁD, KDYBYCHOM MOHLI DĚLAT JENOM PRATCHETTA.“ ZA TÍM SI STOJÍM, ALE I PŘESTO BYCH BYL RÁD, ABYCHOM DĚLALI I DALŠÍ VĚCI.

Chtěl byste už zkusit Shakespeara nebo Čechova nebo se na to ještě necítíte?

NA TŘI SESTRY OD ČECHOVA SE CHYSTÁM LÉTA, JELIKOŽ SI MYSLÍM, ŽE ČECHOVOVA DRAMATA NEJSOU TAK VÁŽNÁ, JAK SI LIDÉ MYSLÍ. CHCI Z TOHO UDĚLAT PRČU. ONA TO ALE ÚPLNĚ PŘEDĚL NENÍ.

Kdybyste inscenace klasiků jako Čechov stavěli na pratchettovském humoru a nadhledu, mohl by z toho vzniknout docela zajímavý útvar.

MOHL, ALE NEVÍM, JESTLI TO ÚPLNĚ ZVLÁDNEM. (smích)

Jirka Štraub

Nové divadlo Mělník

Radek Šlangal: Libusche

Anotace představení Nového divadla Mělník nám oznamuje, že *Libusche* byla původně „muzikál určený pro školní akademii na ukončení školního roku“. To je, podle mého názoru, jediný pohled, který inscenaci ospravedlňuje – a vlastně odpovídá na otázku, cože jsme to vlastně viděli. Jestliže v kontextu národní přehlídky budeme hodnotit jednotlivé složky „inscenace“, obávám se, že nebudeme moci být shovívaví:

Text, psaný víceméně veršem, postrádá základní dramatické parametry; už žánr není ujednocen – chvílku je parodií, chvílku až třeba satirou (volby), nakonec sklouzne do rodinného dramatu o manželské krizi. Ani jazyk nemá jednotný charakter – tu se mluví veršem, tu hovorovou češtinou sou-

časnosti, ale proč se tak děje, nevíme. Také sám verš má velmi proměnlivou úroveň (od pokusů o myšlenkově závažný text některých písniček až po téměř cimrmanovský absolutní verš).

Režie na řešení problémů textu rezignovala. Naprostá většina výstupů zůstává pouhou reprodukcí textu, schází

kontinuita, význam, téma... Vlastně neexistuje režijní plán, nestaví se situace, spíše se popisuje, než inscenuje.

Zkrátka všechno slouží spíše jakési studentské exhibici, ve které je možno použít cokoli, co se k věci právě hodí.

Je mi líto, ale mladému souboru z Mělníka přeju pro příště příznivější hodnocení.

Kateřina Fixová

Divadýlko na dlani Mladá Boleslav

Terry Pratchett, Petr Matoušek: My, svobodnej národ

Mladoboleslavské Divadýlko na dlani má s tvorbou Terryho Pratchetta už své zkušenosti. Mnozí z nás mají dodnes v paměti jejich úspěšnou inscenaci *Muži ve zbrani*. Tentokrát nás soubor zavádí na bájnou a legendární Zemi plochu, konkrétně na krajinu zvanou Křída.

Zde sledujeme příběh Toničky Bolavé, která se vydává zachránit svého malého bratra Čestmíra, jehož unesla Královna víl. Jak z řečeného vyplývá, Pratchett se v tomto případě nechal inspirovat známou pohádkovou legendou o Sněhové královně. Jak je pro jednoho z nejúspěšnějších autorů literatury, kterou nazýváme fantasy, typické, setkáváme se v krajině Křída s řadou bizarních postaviček a bytostí, které ústřední představitelce v jejím úsilí pomáhají, ale i škodí. Dramatizátor a zároveň režisér Pratchettovy předlohy *Svobodnej národ* Petr Matoušek je v zásadě této předloze věrný a snaží se na jevišti zobrazit co nejvíce motivů a témat, která předloha nabízí. Nutno říci, že ne vždy je tato cesta divadelně účinná, neboť, zvláště v první polovině inscenace, není zcela patrné, kterou tematickou linku má divák sledovat především. Jako by pro režiséra Matouška byly důležitější efektní výstupy miniby-
tostí – Figlů, učitelů, právníků a tak dále, než již zmiňovaná hlavní příběho-

vá linka. Ve druhé polovině inscenace se již režie soustřeďuje daleko více na cestu Toničky Bolavé za vysvobozením svého bratra a jevištní dění je zde již daleko přehlednější a paradoxně i působivější. I zde by však prospělo zamyslet se nad srozumitelností celé scény u majáku, zejména jevištně-scénografického řešení smetení protagonistů velkou vlnou a jejich záchranu.

Celkově lze říci, že jsme byli svědky vynalézavé, v dobrém slova smyslu svébytné a na mnoha místech velmi působivé jevištní adaptace, které nescházely inteligentní humor a nadsázka. V této souvislosti je škoda, že některé nastolené principy (např. Tonička hledí na postavy Figlů dolů, Figlové naopak, někdy až zbytečně ilustrativní stínohry atd.) se časem stávají stereotypními a již nepřekvapí. Zásadnějším problémem je však skutečnost, že právě kvůli nadměrnému využívání stínohry není dostatečně akcentován vztah babičky Bolavé a její vnučky Toničky, neboť právě promluvy babičky k Tonič-

ce tvoří tematické jádro a myšlenkové poselství nejen předlohy, ale i Matouškovy dramatizace. Ozdobou mladoboleslavské inscenace, která nese název *My, svobodnej národ*, jsou bezesporu vyrovnané, nadprůměrné a (až na představitele Figlů) ukázněné herecké výkony. Mezi nimi bezesporu vyniká bezprostřední a divadelně velmi autentický výkon Kristýny Řepové jako Toničky Bolavé. Závěrem lze konstatovat, že jsme, i přes uvedené výtky, viděli velmi kvalitní inscenaci, která měla být pro mnohého diváka nevšedním divadelním zážitkem.

Milan Schejbal

Richard Otradovec

Maximum ze všech prostředků

Rozhovor s režisérem inscenace *Zítřka to roztočíme, drahoušku*

Jak moc je inscenace během performance technicky náročná?

Je to souhra všech okolností. Hlavně technických, protože se manipuluje s tahy, kde je bobinet, vykrývací látka za bobinetem, která limituje parazitní obraz, jenž by byl vnímán na zadní stěně obou pokojů. Na dvou stranách jsou technici, kteří přivírají a odevírají dveře na pavlač nebo na byty, do toho projekce, zvuk atd., takže technicky to náročné je, ale sehráli jsme se.

Jak jste dospěl k tomu, že jste chtěli do inscenace zapojit projekce?

Nevěděl jsem, jak předat divákovi děj tak, aby byl srozumitelný, a jelikož se filmové střihy do divadla špatně

převádějí, napadly mě projekce, protože jsme s nimi už koketovali, i když ne v takové míře. Zajímavé je, že vznikly během půl dne. Všechno se stihlo natočit, sehnat auto a podobně.

Neměl jste někdy chuť udělat i komorní inscenaci?

Chuť by byla, ale jelikož máme mnoho členů, kteří by rádi hráli (asi čtyřicet aktivních), snažíme se vybrat hry tak, aby větší počet měl možnost si zahrát. Popřípadě to střídáme. Na jaře hraje tahle skupinka a tak dále. K menším inscenacím jsme ale ještě nedospěli. Lidi jsou zvyklí na větší výpravy, co děláme, chodí u nás vyloženě na ochotníky, a když přijede malé praž-

ské divadlo, které přitáhne štafle a hadr, kolikrát se jim to nelíbí. Teď jsme měli třeba *Druhou smrt Johanky z Arku*, a to byla opravdu jednoduchá scéna. Pár provazů a to bylo všechno. Lidi odcházeli, nelíbilo se jim to. Sice byl výkon Vilmy Cibulkové strhující, ale scéna se rychle okoukala, světelně to nebylo podařené, takže to člověka nudilo.

Ze všech prostředků, co máte, se tedy snažíte vytěžit maximum?

Ano. U nás jsou na to lidé z historie zvyklí. Dělalí jsme vždy velké výpravy. Přeci jen existujeme nepřetržitě už od roku 1841, takže tradice je velká a opravdu v Sedlčanech chodí nejvíc lidí na ochotníky. Málokdy se navštěvuje jiná kultura.

Jirka Štraub

Spolek divadelních ochotníků Sedlčany

Petr Schulhoff, Richard Otradovec: Zítřka to roztočíme, drahoušku

Spolek divadelních ochotníků Sedlčany debutoval na Wintrově Rakovníku 2015 svou inscenací *Zítřka to roztočíme, drahoušku*. Inscenace vychází ze stejnojmenné filmové předlohy českého režiséra a scénáristy Petra Schulhoffa z roku 1976. Pro divadelní jeviště ji připravil režisér souboru a zároveň tvůrce scénografického řešení Richard Otradovec. Ctil přitom filmový scénář, který doznal jen nepatrných úprav. Pro divadelní realizaci zvoleného titulu byly vytvořeny filmové dotáčky, které zprostředkovávají především scény odehrávající se mimo dům/domy, v nichž se odehrávají věčné spory a nelitostné žerty dvou rozhádaných manželských párů. Inscenace je navíc doplněna čtyřmi písečnými zvládnutými písňovými vstupy.

Ke cti inscenátorů je skutečnost, že našli odpovídající typové herecké obsazení a především fakt, že nekopírují vzory dnes slavných hereckých osobností, jakými byli a jsou Miloš Kopecký, Stella Zázvorková, Iva Janžurová, František Peterka, Luděk Sobota, Dagmar Veškrnová-Havlová a další, které známe z filmového zpracování Schulhoffovy komedie.

Nahradit filmové prostředky není na divadelním jevišti jednoduché. Je třeba připravit divadelní scénář tak, aby nahradil možnosti filmového střihu ryze divadelními prostředky a současně umožnil technologické řešení,

především značného počtu převleků mezi po sobě jdoucími scénami atp. To se inscenátorům příliš nepodařilo. Inscenace je zhruba o 40 min. delší než výchozí filmová předloha s minutáží 95 min. a trpí zdoluhavostí. Filmový střih by bylo nejspíš možné nahradit přesně budovanými situa-

cemi, které budou zakončeny výraznými pointami. Ruku v ruce s tím by inscenaci prospěla proměna hereckých prostředků, a sice od převážně civilního herectví ke komediální herecké nadsázce. To se v inscenaci daří pouze Kateřině Dundrové v roli Nadi Kovalové a částečně Renatě Holoubkové v roli Aleny Bartáčkové. Ke zvažení je pak především redukce filmových dotáček,

z nichž některé více zdržují, než přináší nezbytné informace.

Samostatnou otázkou zůstává, proč dnes Schulhoffovu komedii hrát a o čem. Je natolik provázána reáliemi doby tzv. vyspělého socialismu, že její zpřítomnění je fakticky nemožné. Mů-

že patrně být uváděna pouze jako obraz někdejší doby a jejího připomenutí a možná i jako výstraha před počínáním, které by umožnilo návrat poměrů komedií lícených.

Milan Strotzer

Je to hraní si

Rozhovor s režisérkou inscenace Libushe Miladou Hlušítkovou a pedagogickým dozorem nad herci Martinou Klementovou

Jak vypadá vaše režijní práce, jak moc mají herci volnou ruku?

H: Ani náhodou. Jsem strašně tvrdá, silná, řvu, nadávám, sekýruju.

K: Proto jsme ve dvojici, říkáme si hodná a zlá.

H: Hodný a zlý policajt. Když děti brečí, tak jdou za ní.

K: A že už je to dlouhá spolupráce, asi třináct let. Já sem učitel, takže jsem tu právě skrz starost o děti...

H: ...a já je už беру jako partnery, takže se k nim tak chovám. Když vyžaduju, aby opravdu makali a oni se bouří, že jako děti nemůžou, tak říkám: žádný děti, jednou jste herci! Jsem tvrdý režisér.

Takže většina gagů a situačních fórů, které jsme viděli, byla vaše práce?

H: Libushi jsem táhla a vymýšlela já. Už ten text je sám o sobě dost pevný a nosný, takže to vymýšlení nedalo zas takovou práci.

Herci se mezi scénami často převlékali. Kdo je autorem kostýmů?

H: Ty vznikly tak nějak spontánně. Je to studentská hříčka, hraní si, takže jsme to tak pojali – že si hrajeme. Děti si hrají, já si hraju. Ani tuhle inscenaci nebere vážně, spíš si z toho děláme legraci. Hlavně, aby to děti bavilo.

K: To byl záměr – nepřepálit to. Děláme to i pro naše děti, a tohle je chytlo už od začátku. Původně jsme tuhle hru ani dělat nechtěly, ale vzala jsem je na představení a byli nadšené. Jako pedagogovi mi to přišlo divný, ale viděla jsem děti, jak jsou nadšené z tohoto humoru, tak jsem se jich ptala: chcete do toho jít? A oni že jo, půjdeme do toho.

H: Učitelkám se to nelíbilo. Starým li-

dem se to nelíbí, protože je to znesvěcení Libuše a Starých pověstí českých a „to by takhle nemělo být“. Jenže takhle by to mělo být, pro mladou generaci, nebrat to tak vážně.

K: Je to dobrý i z pedagogického hlediska, protože děti už dneska Staré pověsti české vůbec neznají, takže když je Libushe zaujme, sami se pak chtějí něco z historie dozvědět.

Které téma inscenace je pro vás jako autorky nejvýznamnější?

H: Že už naši předci žili životem, který my žijeme teď. Je to hra o Libuši, ale problémy které se v ní řeší, jsou běžné i dnes. Ale o to nám vlastně ani nešlo, hlavně jsme chtěly, abychom se pobavili my, aby se pobavili lidi, aby to nebylo lascivní. Já jsem odchovanec Ládi Dědka, starší generace si pamatuje, to byl vynikající režisér z Mělníka. Nasála jsem jeho způsob práce – co řekne režisér, to je svaté, takže nemám ráda, když mi tam děti míchají něco ze své hlavy. Já mám svojí koncepci, já vím, jak to chci a budu to tak dělat.

Rachel Duchková

Program:

SOBOTA 21. BŘEZNA 2015

10.00–11.15 hodin
Lupinec & Co/V.A.D.

UPOKOJENKYNĚ

Komedie z prostředí domova pro seniory
Divadlo V.A.D. Kladno

14.00–15.30 hodin
Warren Adler, Ondřej Sokol, Martin Drahovzal

VÁLKA ROSEOVÝCH

Konverzační komedie
Malé divadlo DDM Kolín

19.00–21.10 hodin
Agatha Christie
VRAŽDA NA FAŘE

Detektivka
Slánská scéna Slaný

24.00 hodin
**VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ
A ZAKONČENÍ PŘEHLÍDKY**

Upozorňujeme čtenáře, že poslední číslo Zpravodaje s recenzemi sobotních představení vyjde pouze online.

Stejně jako ostatní čísla bude ke stažení na webu www.amaterskascena.cz.